

Din digitale gæstelærer: Anne Skare Nielsen

Lærervejledning til forløbet 'Sans din fremtid'

Forløbet er udviklet til det obligatoriske emne 'Uddannelse og job'

Målrettet elever i udskolingen

Online eller fysisk fremmøde

Forløb på 6-8 lektioner

Ved at bruge en særlig fremtidssans kan eleverne være med til at forme deres fremtid. Det bliver de klogere på i dette gæstelærerforløb med fremtidsskaber Anne Skare Nielsen, der motiverer eleverne til at gå uddannelse og job nysgerrigt i møde. Eleverne lærer blandt andet at stille skarpt på fremtiden ved at besøge fortiden gennem interviews med familiemedlemmer.

Dette gæstelærerforløb henvender sig til udskolingen og taler ind i elevernes oplevelse af fremtidsperspektiv. Fremtidsskaber Anne Skare Nielsen taler i forløbet om, at vi alle har en fremtidssans, og at eleverne med den kan navigere i fremtiden og træffe beslutninger i en stadig mere kaotisk og kompleks verden.

Fremtidssansen kan blandt andet styrke elevernes forståelse af at træffe valg, der får betydning for, hvilke kompetencer de udvikler, og hvilke jobmuligheder der åbner sig. Her kan det blive tydeligt for eleverne, at de har indflydelse på deres egen fremtid, og at de kan gøre en forskel alene eller sammen med andre.

Forløbets formål

Forløbet har til formål at give eleverne viden og færdigheder, der forbereder dem til fremtidige uddannelses- og erhvervsvalg. De lærer at forstå valgene som en proces, der inddrager den enkeltes ønsker og forudsætninger samt de forskellige uddannelses- og erhvervsrelevante muligheder. Dermed kan forløbet styrke elevernes oplevelse af, at de har indflydelse på deres egen fremtid.

Eleverne lærer i forløbet blandt andet at forholde sig til, hvilken uddannelse de ønsker sig, og hvilke jobmuligheder de har. Når eleverne oplever, at de har indflydelse på fremtiden, kan de også danne sig en mening og handle på den. Derigennem kan de opleve fremtidshåb, motivation og virkelyst.

Det er desuden et formål med forløbet at løfte elevernes læring, motivere dem og styrke deres trivsel med undervisning af en gæstelærer, der er en faglig kapacitet på sit felt.

Find alle de digitale gæstelærerforløb på www.emu.dk

Forløbets opbygning

Gæstelærerforløbet består af en podcast med en række tilhørende aktiviteter, der kan gennemføres i fire faser. Det anbefales, at læreren lytter podcasten igennem, inden forløbet sættes i gang. På den måde kan læreren være på forkant med indholdet og forholde sig til centrale begreber som 'fremtidssans'. Det anbefales, at eleverne lytter til podcasten i mindre sekvenser, der svarer til de enkelte faser.

Fase 1: Hvad er fremtidssans? (tidsinterval i podcasten: 1:10 - 3:32)

Fremtidssans handler om at kunne navigere i fremtiden og træffe beslutninger i en stadig mere kaotisk og kompleks verden - alene og sammen med andre. Det fortæller fremtidsskaber Anne Skare Nielsen om i podcasten. Men hvad er egentlig elevernes opfattelse af fremtiden? Det spørgsmål kan læreren sætte fokus på i undervisningen - med afsæt i podcasten.

Eleverne lytter til første sekvens af podcasten, der lægger op til den første aktivitet.

Efter lytningen går eleverne sammen to og to for at diskutere og reflektere over deres egen opfattelse af fremtiden og Anne Skare Nielsens begreb 'fremtidssans' med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad er fremtiden?
- Hvad, tror I, kommer til at ændre sig i samfundet, i forhold til hvordan det ser ud nu?
- Hvad, tror I, Anne Skare Nielsen mener med begrebet 'fremtidssans'?

- Kom med eksempler på, hvornår I prøver at forudsige fremtiden (med 'the predictive mind', som Anne Skare Nielsen også kalder det).
- Eleverne kan eventuelt få udleveret spørgsmålene på et ark papir og gå en tur på 10 til 15 minutter, imens de svarer på spørgsmålene.

Læreren kan derefter samle op på elevernes diskussioner i klassen med udgangspunkt i et par eksempler fra hver af grupperne.

Fase 2: Se, mærke, tro (tidsinterval i podcasten: 3:32 - 7:33 samt 11:19 - 12:40)

I anden fase af undervisningen kan læreren rette opmærksomheden mod Anne Skare Nielsens beskrivelse af 'mind, body og soul' (MBS). MBS skal eleverne bruge til at navigere efter og sjesse sig frem med ind i fremtiden.

Eleverne kan indlede med en individuel brainstorm, hvor de skriver stikord ned til de tre begreber. I plenum kan eleverne herefter have en drøftelse af, hvordan de sanser fremtiden med henholdsvis mind, body og soul.

Herefter kan læreren vælge én af de to aktiviteter nedenfor - eller dem begge.

- Eleverne kan i grupper udarbejde tre plancher, en for hver af de tre begreber, hvor de illustrerer deres forståelse af henholdsvis body, mind og soul.
- Eleverne rejser sig op og står på gulvet ved siden af deres siddepladser. Læreren tænder for musikken. Eleverne bevæger sig rundt mellem borde og stole, indtil musikken stopper. Den enkelte elev går nu sammen med den elev, der står tættest på, og de svarer sammen på det første af nedenstående spørgsmål. Herefter tænder læreren for musikken igen, og eleverne finder sammen med nye elever omkring et nyt spørgsmål, når musikken stopper.

Der kan tages udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad mener Anne Skare Nielsen med, at fremtiden bliver kedelig, hvis vi kun bruger hjernen (mind)?
- Kan I komme med eksempler, hvor vi forestiller os fremtiden med hjernen (mind)?
- Kender I til det at have en fornemmelse eller en intuition? Giv eksempler på, hvornår I har oplevet at have en god fornemmelse af noget, der skulle ske, og hvornår I har haft en dårlig fornemmelse.
- Er det godt at have en fornemmelse? Og skal man altid handle efter sin fornemmelse eller intuition?
- Hvorfor mener Anne Skare Nielsen, at det, vi tror på, kommer først, når vi sanser fremtiden? Og hvad mener hun med det?

Fase 3: Gør dig klar til fremtiden med din egen ø (tidsinterval i podcasten: 12:40 - 15:33)

Drivkraften for fremtidsforskning er "det gode liv". Men hvad er det? Hvad har det tidligere været? Og hvordan ændrer det sig? De spørgsmål forsøger fremtidsforskere som Anne Skare Nielsen at svare på ved at fokusere på forholdene mellem individ og fællesskab, teknologi og menneskelighed, arbejdsliv og fritidsliv, det lange liv og det gode liv, det lokale og det globale, mere forbrug og bedre forbrugsmønstre og meget mere.

I tredje fase kan læreren gå videre med Anne Skare Nielsens pointe om, at eleverne skal skabe deres egen ø. Øen er et sted, de altid kan trække sig tilbage til som turister og futurister, og fra øen kan de så gå på opdagelse ind i fremtiden.

Turister er nysgerrige og er undersøgende i livet, og hvis de får øje på noget, som de bliver bange for, kan de sige "Hvor er det interessant" og blive udforskende. Futurister er turister med ekstra fut i. Når man er i "turist- og futurist-mode", kan man ikke træffe forkerte valg. Man træffer nemlig en beslutning og gør den til den rigtige beslutning.

Eleverne kan begynde med først at tegne deres egen ø og navngive den. Læreren kan eventuelt også tegne sin egen ø som en del af øvelsen.

Eleverne kan nu forestille sig, hvad det gode liv er for dem (som individer) og for alle (som fællesskab) på øen. De kan med andre ord bruge deres fremtidssans og spørge sig selv, hvordan fremtiden skal forme sig på deres ø. Det kan de gøre med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan ser det fremtidige arbejdsmarked ud? Arbejder vi mere, eller arbejder vi mindre?
- Hvilken uddannelse kan jeg forestille mig at tage?
- Hvilket arbejde kan jeg forestille mig at have?
- Hvordan ser mit fremtidige fritids- og familieliv ud?

Derefter kan læreren i korte træk præsentere sin egen ø for klassen, og eleverne kan dernæst gå sammen to og to og præsentere deres øer for hinanden.

Fase 4: Hvilket arbejdsliv drømmer du om? (tidsinterval i podcasten: 15:33 - 21:33)

I fjerde fase af forløbet kan eleverne blive klogere på nutid og fremtid ved at interessere sig for fortiden. Konkret kan eleverne gennemføre et eller flere interviews med deres forældre, bedsteforældre og oldeforældre. Eller alternativt med andres familiemedlemmer, beboere på et plejehjem eller en nabo.

Interviewene kan give eleverne en fornemmelse af, at meget har ændret sig på kort tid. De vil måske opdage, at mange mennesker ender med at lave noget andet end det, de er uddannet til; at det er helt normalt at improvisere; at alle liv har op- og nedture; og at elevernes eget liv og arbejdsliv kommer til at ændre sig i fremtiden.

Ud fra interviewenes læring kan eleverne få en bedre forståelse af, hvordan fortid, nutid og fremtid hænger sammen. Og de kan få

et indblik i, hvordan de med deres valg har mulighed for selv at designe deres liv og forfølge deres drømme og ønsker.

Eleverne kan gennemføre interviewene ud fra følgende tre spørgsmål:

- Da du var på min alder, hvad drømte du så om at blive som voksen?
- Hvordan udviklede dit studie- og arbejdsliv sig?
- Hvor meget anderledes er dit liv nu, i forhold til det du drømte om?

Eleverne kan eventuelt lave en liste med ekstra spørgsmål. Læreren kan opmuntre dem til at formulere spørgsmålene ud fra, hvad de gerne vil vide, og hvorfor det er relevant for deres fremtid. Det kan være spørgsmål som for eksempel:

- Hvad fik du tiden til at gå med, da du var på min alder?
- Syntes dine forældre, at du valgte rigtigt?
- Hvad kritiserede dine forældre dig for, når de var sure?
- Hvilke ting, syntes du, var sjove at lave?
- Hvad var du bange for?
- Var der noget, du ikke måtte, men som du gerne ville?
- Fik du gode karakterer i skolen?

Det anbefales, at hver elev gennemfører mindst ét interview – og gerne flere. Eleverne kan gennemføre interviewene hver for sig eller i makkerpar.

Efter interviewene kan eleverne hver for sig eller i makkerpar reflektere over:

- Hvad drømmer du selv om?
- Hvilke trends, tror du, kommer til at forme dit studie- og arbejdsliv?
- Når du ser på dine interviews og sammenligner dine formødre og forfædre med dig selv, hvor forventer du så, at de store, sjove og vigtige begivenheder og forandringer venter i dit liv?

Som næste skridt kan læreren samle eleverne i større grupper eller måske i plenum for at drøfte:

- Kunne jeres forældre forudse deres arbejdsliv?
- Laver de det, de er uddannet til?
- Hvor meget skulle de hjælpe til derhjemme?
- Syntes de, deres studie var sjovt?
- Syntes de, deres arbejde var sjovt?

I grupper kan eleverne fortælle hinanden om deres forfædre og formødre. De kan også producere podcasts om deres formødre og -fædre, som de kan lytte til på kryds og tværs i klassen, eller de kan udarbejde en præsentation i form af små oplæg, PowerPoint-præsentationer, Prezi eller andet. Eleverne kan i deres præsentationer perspektivere til sig selv igennem spørgsmål som:

- Hvad gjorde særligt indtryk på dig i de interviews, du lavede?
- Var der noget, du kunne genkende hos dig selv?
- Var der noget, der var meget anderledes i forhold til din måde at tænke på?
- Hvilke tanker har du om din fremtid?
- Har du særlige håb for fremtiden?
- Har du drømme om, hvilken uddannelse du godt kan tænke dig?
- Har du et bestemt arbejde, du ønsker dig?

Præsentationerne kan have et digitalt format (små film, podcast eller lydfiler), så det er muligt at dele dem digitalt med de interviewede personer (forældre, bedsteforældre, beboere på plejehjemmet eller naboen). Hvis der er mulighed for det, kan læreren også planlægge et morgen- eller eftermiddagsarrangement, hvor interviewpersonerne inviteres over på skolen til elevernes fremlæggelser.

Evaluering

Læreren kan evaluere forløbet i grupper eller i plenum med afsæt i følgende spørgsmål:

- Hvordan så du på fremtiden før forløbet, og har noget ændret sig i din måde at se fremtiden på nu?
- Hvad har du lært af at interviewe den ældre generation om deres liv? Kom du til at tænke over noget, som du måske aldrig har tænkt på før?
- Hvad har deres livsforløb gjort dig særlig opmærksom på i dit eget liv, når du tænker på din fremtid?
- Er du blevet klogere på, hvordan du igennem de valg, du træffer, kan navigere i fremtiden?
- Hvordan kan du bruge din fremtidssans i forhold til de fremtidige beslutninger, du står overfor - for eksempel hvad du skal efter grundskolen?

Hvis evalueringen gennemføres i grupper, kan spørgsmålene skrives på papkort. Eleverne

trækker så et kort ad gangen og svarer på skift på spørgsmålene.

Tilrettelæggelse

I sin forberedelse af undervisningen kan læreren overveje følgende:

- Eleverne skal have mulighed for at lytte koncentreret til podcasten og notere ned. Det kan muligvis foregå i klassen, men lige så vel hjemme eller ude på en spadseretur.
- Når eleverne skal tegne deres ø, skal der være papir, blyanter mv. tilgængeligt.
- Når eleverne skal gennemføre deres interviews, har de brug for enten deres egen telefon eller en lånetelefon til at optage de enkelte interviews på.

I forbindelse med elevernes fremlæggelser kan de have brug for adgang til PowerPoint, Prezi eller andet, der understøtter deres fremlæggelser. I evalueringsdelen kan læreren vælge at printe spørgsmålene på papkort, som eleverne "spiller" med.

Hvis undervisningen er online...

Hele forløbet kan gennemføres online. I onlineversionen af undervisningen lytter eleverne hver især til podcasten hjemmefra og reflekterer sammen i plenum i klassens digitale forum.

Eleverne kan gennemføre deres interviews telefonisk, hvis ikke der er mulighed for at mødes fysisk. De kan desuden forberede deres fremlæggelser derhjemme og præsentere dem digitalt for hele klassen.

Publikationen er udarbejdet juni 2021 af Rambøll Management Consulting, Københavns Professionshøjskole, VIA University College, Syddansk Universitet og Operate for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Grafisk tilrettelæggelse: Operate

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

RAMBOLL

SDU

OPERATE